

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን!

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ሰንበት ትምህርት ቤቶች ጣደራጃ መምሪያ **ጣኀበረ ቅዱሳን**

የነገረ ሃይማኖት መግቢያ

በዲ/ን ኅሊና በለጠ

የነገረ ሃይጣኖት መግቢያ

- 1. ነገረ ሃይጣኖትን የጣጥናት ዓላጣና ጥቅም
- 2. ሃይጣኖት ምንድን ነው
- 3. ነገረ እግዚአብሔር
- 4. ሥነ ፍጥረት
- 5. የነገረ ሃይጣኖት ትምህርት ምንጮች

የሚጠበቅ ብቃት

ተጣሪዎች ይህንን ምዕራፍ ሲጨርሱ

❖ የሃይጣኖትና ሕምነትን ምንነት ፣ ልዩነትና አንድነት ይተነትናሉ::

ምዕራፍ ሁለት፡-ሃይጣኖት ምንድን ነው

- ሃይማኖትና እምነት
- 🔲 ማመንና መታመን
- 🔲 የሃይጣኖት ምንነት

ሃይጣኖትና እምነት

- ❖ ሃይጣኖት ምንድነው የሚለውን ጥቅል ሐሳብ ከጣየት በፊት የሚቀድም ነገር አለ ሃይጣኖት ጣለት የቃሉ ፍቺ ምን ጣለት ነው፡፡
- ❖ ብዙ ጊዜ ሃይጣኖትና እምነት የሚሉት ቃላቶች በአንድም በሁለትም ሲተረሳሙና ሲተነተኑ ይስተዋላል፡፡

ሃይጣኖትና እምነት

ይህንን በጥንቃቄ ማየትና መመርመር ይገባል

ሃይማኖት

- ❖ ሃይጣኖት ጣለት ሕግና ሥርዓት ያለው፤ የወል /የጋራ/ የሆነ፤ በሥሩ ይብዛም ይነስም ተከታዮች ያሉት ሰፊ ጣዕቀፍ /ተቋም/ ነው።
- ❖ በዚህም መጽሐፍ ቅዱስን ማእከል ያደረገ የራሷ ዶግጣና ቀኖና ያላት ንጽሕት ቅድስትና ኦርቶዶክሳዊት /ሃይጣኖት ርትዕት/ ተዋሕዶ

ሃይማኖታችንን ይመለከታል።

- ❖ ሐዋርያው ይሁዳ ‹በተቀደሰ ሃይጣኖታቸሁ ራሳቸሁን ለጣንጽ እየተጋቸሁ በመንፈስ ቅዱስም እየጸለያቸሁ ወደ ዘለዓለም ሕይወት የሚወስደውን የኢየሱስ ክርስቶስን ምሕረት ስትጠባበቁ በእግዚአብሔር ፍቅር ራሳቸሁን ጠብቁ› በጣለት በጋራ የምንከተላት ሃይጣኖት የምታስተምረውንና የምትሰብከውን የክርስቶስን ምሕረትና የዘለዓለም ሕይወት ይነግረናል / ይሁ. 1:20 /::
- ❖ ይህ ቃለ እግዚአብሔር የሚነግረን ስለ ሃይጣኖት ምንነት ብቻ ሳይሆን በዚህ ሃይጣኖት ታንጾ የመኖርን አስፈላጊነትም ጭምር ስለሆነ ነው ፡፡

- ❖ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ‹... እንግዲያስ ጊዜ ካገኘን ዘንድ ለሰው ሁሉ ይልቁንም ለሃይጣኖት ቤተሰቦች መልካም እናድርግ› በጣለት የወል /የጋራ/ በሆነው ሃይጣኖት ውስጥ ያለነው ሰዎች ሁሉ፡ የሃይጣኖት ቤተሰቦች መሆናችንን ጠቅሶ
 - ✓ ሕንሌ የምጣባር ድኃ ነው፣
 - ✓ ሕንሌ ክፉ ነው፣ ሕንሌ ደባ ነው፤
 - √ እንሌ ቀይነው፣ እንሌ ፕቁር ነው፣
 - ✓ ሕንሌ ከዚህ ጎሳ ነው ሕንሌ ከዚያ ጎሳ ነው ሳንል

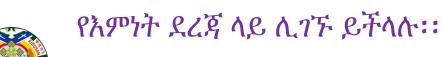
ለሃይማኖት ቤተሰብ የ*ጋራ* ሃይማኖት ባለቤት በ*መሆኑ* ብ*ቻ መ*ልካም

ነገር አብልጠን እንድናደርባለት ያዘናል፡፡ / 1ላ 6:10/

እምነት

- ❖ እምነት የሚለው ቃል በቀጥታ የሚያመለክተን ከተቋም እንዲሁም ከወል /ከጋራ/ ከሆነው እሳቤ ይልቅ የእያንዳንዳችንን ማለትም በአንድ ሃይማኖት ሥር ያለነውን የማመንና የመታን ጉዳይ ነው።
- **❖** ብዙ ሰዎች በአንድ ሃይማኖት ጥላ ሥር ቢሆኑም በተለያየ

እምነት ...

- ❖ የቅዱሳንን ማዕረባ በሚያስረዳው ክፍለ ትምህርት እንደተቀመጠው በአንድ ሃይማኖት ጥላ ሥር ያሉት ቅዱሳን ልዩ ልዩ መዓርባና ክብር አላቸው።

_በክብር አንዱ ኮከብ ከሌላው ኮከብ ይለያልና" እንደተባለው**። 1ኛቆሮ15፥41**

- ❖ መጸሐፍ ቅዱስ እምነትን እንዴት እንደገለጠው እንይ፦
 - በአንድ ወቅት ክብር ምሰጋና ይግባውና ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርሰቶስ ሐዋርያትን እንዲህ ብሏቸው ነበር፤ "... ሕናንተ ሕምነት የጎደላችሁ ስለ ምን ትፈራላችሁ..."
- ❖ ሐዋርያትም እምነት የጎደላችሁ የምትለዋን ግሣፄ በተለያየ ጊዜ ሰምተዋት ስለነበረ አንድ ቀን እንዲህ ሲሉ አምላካችንን ጠየቁት
 - > ".... *እምነት ጨምርልን*...." /ሉቃ 17:5/::

- ▶ በአንድ ሃይጣኖት ጥላ ሥር ያሉት ሐዋርያት አንዱን አግዚአብሔር እየተከተሉና በአንድነት እየተጓዙ ነው ያሉት።
- "እምነት ጨምርልን" ማለታቸው ከላይ የሃይማኖትን ትርጓሜ ባስቀመጥንበት አንጻር ሌላ እግዚአብሔር ሌላ ሕግ ሌላ ሥርዓት ያስፈልገናል ሃይማኖት ጨምርልን በርከት ቢልልን ጥሩ ነው አማራጭ ይሆነናል ማለታቸው አይደለም።
- ❖ የሐዋርያቱ ጥያቄ በማር.9:24 ላይ እንደተጠቀሰው "አምናለሁ፤

አለማመኔን እርዳው" ዓይነት ልመና ነው።

- ❖ ሌላ ኅይለ ቃል ሕንጨምር፦
 - " በሃይማኖት ብትኖሩ ራሳችሁን መርምሩ" ። /1ኛ ጢሞ 5፥8/።
 - ➤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በዚህ ጎይለ ቃል ሁላችን በጋራ የምንከተላት የምንኖርባት ሃይማኖት ሕግ /ዶግጣ/ ሥርዓት /ቀኖና/ እንዳለን ካስታወሰ በኋላ ምንም እንኳን በዚህች አንዲት ሃይማኖት ጥላ ሥር ብትኖሩም ስላላችሁ ብቻ የዘለዓለምን ሕይወት አትወርሱምና እየንዳንዳችሁ ራሳችሁን መርምሩ፤

- ማለትም ፈትኑ፣ ጠይቁ፣ ንስሓ ግቡ፣ ከኃጢአት ወደ ጽድቅ ሥራ ተመለሱ፣ ምግባር ትሩፋትን ጠብቁ አጽኑ :
- ለዚህ ነው እምነት የሚለው ቃል ከእያንዳንዳችን የጣመንና የመታመን ሁኔታ ጋር ይገናኛል ያልነው
- ❖ ሃይማኖትና እምነት <mark>ሁለት ሲሆኑ አንድ</mark> አንድ ሲሆኑ ሁለት የሆኑ የአንድ ሳንቲም ሁለት ገጽታዎች ናቸው፡፡

በተለይም የባዕዙን መነሻ ቃል ወስደን ስናያቸው ልዩነታቸው ይጠባል

- ❖ አለቃ ኪዳን ወልድ ክፍሌ በአማርኛ መዝንበ ቃላት መጽሐፋቸው ሃይማኖት በቁሙ ማመን፣ መታመን፣ ሕምነት፣ ጽኑ ተስፋ፣ የአምልኮ ባህል፣ በልብ ረቂቅ ሐሳብ የሚሳል በማለት ሲተረጉሙት።

- ❖ ለዚህም አብዛኛው የቤተ ክርስቲያናችን ሊቃውንት ልዩነት እንደሌላቸው የሚያስተምሩት
- ❖ "ሃይማኖት ወይም እምነት የሚሉት ቃላት በንባብ እንጅ በፍቺው ልዩነት የላቸውም በምሥጢሩ ግን በሁለት ይከፈላል ይኸውም ማመን፤ መታመን ተብሎ ነው።"(ሊቀ ትጉሃን ኃ/ጊዩርጊስ ዳኜ፤ መሠረተ ሃይማኖት መጽሐፍ ንጽ ፳)

ምዕራፍ ሁለት፡-ሃይጣኖት ምንድን ነው

- ሃይማኖትና እምነት
- 🔲 ማመንና መታመን
- 🗖 የሃይጣኖት ምንነት

ጣመንና መታመን

- ❖ የቃላት ፍቸውን በተመለከተ ይህን ያህል ካልን <mark>ሃይጣኖት ምንድን ነው</mark> ለሚለው ጥያቄ መሠረታዊ የሆኑ ትንታኔዎችን እናያለን
- **❖ ሃይጣኖትን /ሕምነትን/** በሁለት ከፍሎ ጣየት ይቻላል። ይኸውም
 - > 7007:
 - መታመን ማለት ነው

ማመንና መታመን ...

ማመን

- ❖ ጣመን ማለት በዐይነ ሥጋ አይቶ ፣ በእዝነ ሥጋ/ጆሮ/ ሰምቶ፣ በልብ አስቦ በአጠቃላይ በስሜት ሕዋሳትም ቢሆን አድምጦና ዳሶ ሊመረምሩት የጣይቻለውን በርቀት /ሩቅ በመሆን/ እና በርቀት /በረቂቅነት/ ያለውን
 - 🕨 ይሆናል፣ ይደረ*ጋ*ል ብሎ መቀበልና
 - ▶ ሕግዚብሔርን አለ፣ ይኖራል ሁሉን ያዥ ሁሉን ገዥ ነው ብሎ በልብ በረቂቅ መሳልና ማሰብ፤ ሐሳብን በማወቅ ማረጋገጥ፣ መፍቀድ መውደድ መመካት ተስፋ ማድረግ ማለት ነው።

ጣመንና መታመን ...

መታመን

- **❖** መታመን ማለት ደግሞ በልብ በረቂቅ አሳብ ያመኑትን
 - በአንደበት መመስከር፣ መናገር፣
 - ወዶና ፈቅዶ በደስታ መቀደስ፣ ማመስገን፣
 - በባብር መባለጽ፣ ማምለክ፣ መስንድ መንዛት ፣ መንበር።
- ❖ ለምሳሌ አንድ ሰው ንስሓ *ኃ*ጥኡን ጻድቅ፣ዘጣዊውን ድንባል ታደር*ጋ*ለች ብሎ
 - ቢያምንም ንስሓ ንብቶ መታመኑን መግለጽ አለበት።

ይቆየን...

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!

